

Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentointitarkoituksiin. Toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä.

- **B** **KOMISSIION DIREKTIIVI 96/5/EY,**
annettu 16 päivänä helmikuuta 1996,
imeväisille ja pikkulapsille tarkoitetuista viljapohjaisista valmisruoista ja muista lastenruoista
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)
(EYVL L 49, 28.2.1996, s. 17)

Muutettu:

		virallinen lehti		
		N:o	sivu	päivämäärä
► <u>M1</u>	Komission direktiivi 98/36/EY, annettu 2 päivänä kesäkuuta 1998	L 167	23	12.6.1998
► <u>M2</u>	Komission direktiivi 1999/39/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 1999	L 124	8	18.5.1999
► <u>M3</u>	Komission direktiivi 2003/13/EY, annettu 10 päivänä helmikuuta 2003	L 41	33	14.2.2003

**KOMISSION DIREKTIIVI 96/5/EY,
annettu 16 päivänä helmikuuta 1996,
imeväisille ja pikkulapsille tarkoitetuista viljapohjaisista valmis-
ruoista ja muista lastenruoista
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon erityisravinnoksi tarkoitettuja elintarvikkeita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 3 päivänä toukokuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/398/ETY⁽¹⁾, ja erityisesti sen 4 artiklan,

sekä katsoo, että

tässä direktiivissä tarkoitettujen yhteisön toimenpiteet eivät ylitä sitä, mikä on tarpeen direktiivissä 89/389/ETY jo säädettyjen yhteisön tavoitteiden saavuttamiseksi,

imeväisille ja pikkulapsille tarkoitettuja viljapohjaisia valmisruokia ja muita lastenruokia käytetään monipuolisen ruokavalion osana eivätkä ne ole imeväisten ja pikkulasten ainoa ravinnonlähde,

kyseisiä valmisteita on hyvin kirjava joukko, mikä heijastelee vieroitusvaiheessa olevien imeväisten ja pikkulasten ruokavalion suurta vaihtelevuutta, johon ovat syynä yhteisössä vallitsevat sosiaaliset ja kulttuuriset erot,

kyseisten valmisteiden olennaisen koostumuksen on vastattava terveiden imeväisten ja pikkulasten ravitsemusvaatimuksia sellaisina kuin ne on määritelty yleisesti hyväksytyn tieteellisen tiedon perusteella ja edellä mainitut tekijät huomioon ottaen,

näiden valmisteiden kahden suuren luokan koostumusta, nimittäin viljapohjaisia valmisruokia ja muita lastenruokia, koskevat olennaiset ravintovaatimukset olisi vahvistettava,

vaikka nämä valmisteet edellyttäisivät luonteensa puolesta erilaisten velvoittavien vaatimusten sekä vitamiinien, kivennäisaineiden ja muiden ravintoaineiden pitoisuutta koskevien rajoitusten säätämistä, voivat valmistajat vapaaehtoisesti lisätä valmisteisiin kyseisiä ravintoaineita, kuitenkin käyttäen tähän yksinomaan tämän direktiivin liitteessä IV lueteltuja aineita,

sellaisten valmisteiden havaittu käyttöaste yhteisössä, joihin on vapaaehtoisesti lisätty kyseisiä ravintoaineita, ei näytä johtavan imeväisillä ja pikkulapsilla näiden ravintoaineiden liialliseen saantiin; tilanteen tulevaa kehitystä seurataan ja tarvittaessa ryhdytään asianmukaisiin toimenpiteisiin,

viljapohjaisten valmisruokien ja muiden lastenruokien valmistuksessa käytettävistä lisäaineista säädetään neuvoston direktiivissä,

uuselintarvikkeiden käytöstä säädetään kaikkien elintarvikkeiden osalta laaja-alaisesti erillisellä toimenpiteellä,

tämä direktiivi heijastaa näitä valmisteita koskevan tietouden nykytilaa; kaikista sellaisista muutoksista, joiden tarkoitus on sallia tieteen ja tekniikan kehitykseen perustuvat uutuudet, päätetään direktiivin 89/398/ETY 13 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen,

ottaen huomioon henkilöt, joille nämä valmisteet on tarkoitettu, on tarpeen määritellä viipymättä mikrobiologiset vaatimukset ja vieraiden aineiden enimmäispitoisuudet,

direktiivin 89/398/ETY 7 artiklan mukaisesti tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluviin tuotteisiin sovelletaan yleisiä sääntöjä, jotka on määritelty kuluttajalle myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden

⁽¹⁾ EYVL N:o L 186, 30.6.1989, s. 27

▼B

merkitöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 18 päivänä joulukuuta 1978 annetussa neuvoston direktiivissä 79/112/ETY ⁽¹⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission direktiivillä 93/102/EY ⁽²⁾,

tässä direktiivissä hyväksytään ja laajennetaan tarvittaessa kyseisiin yleissäädöksiin tehtyjä lisäyksiä ja poikkeuksia,

erityisesti tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien valmisteiden luonne ja käyttötarkoitus edellyttävät niiden sisältämän energiamäärän ja tärkeimpien ravintoaineiden ilmoittamista päällysmarkkinöissä; toisaalta niiden käyttötapa on esitettävä direktiivin 79/112/ETY 3 artiklan 1 kohdan 8 alakohdan ja 10 artiklan säästösten mukaisesti, jotta vältyttäisiin imeväisten terveyttä mahdollisesti vaarantavalta käytöltä,

vaikka kaikkiin elintarvikkeisiin sovellettavien säännösten mukaisesti on yleensä mahdollista esittää sellaisia valmisteita koskevia väitteitä, joiden esittämistä ei ole nimenomaisesti kielletty, olisi näissä väitteissä otettava tarvittaessa huomioon tässä direktiivissä määritellyt koostumusvaatimukset,

kansanterveyteen mahdollisesti vaikuttavien säästösten osalta on kuultu direktiivin 89/398/ETY 4 artiklan mukaisesti elintarvikealan tiedekomiteaa, ja

tässä direktiivissä säädetyt toimenpiteet ovat pysyvän elintarvikekomitean lausunnon mukaiset,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

1. Tämä direktiivi on direktiivin 89/398/ETY 4 artiklassa tarkoitettu erityisdirektiivi.

2. Tämä direktiivi koskee erityisravinnoksi tarkoitettuja elintarvikkeita, jotka täyttävät terveiden imeväisten ja pikkulasten erityisvaatimukset yhteisössä ja jotka on tarkoitettu imeväisille vieroitusvaiheessa ja pikkulapsille ruokavaliota täydentämään ja/tai edesauttamaan heidän asteittaista siirtymistään tavalliseen ruokaan. Näihin elintarvikkeisiin kuuluvat:

a) Viljapohjaiset valmisruoat, jotka jaetaan seuraaviin neljään luokkaan:

- (i) yksinkertaiset viljavalmistet, jotka on saatettu tai jotka täytyy saattaa nautintavalmiiksi lisäämällä niihin maitoa tai muuta sopivaa nestemäistä ravintoa;
- (ii) viljavalmistet, joihin on lisätty proteiinipitoista elintarviketta ja jotka on saatettu tai jotka täytyy saattaa nautintavalmiiksi lisäämällä niihin vettä tai muuta proteiinitonta nestettä;
- (iii) pastavalmistet, jotka keitetään vedessä tai muussa sopivassa nesteessä;
- (iv) korput ja keksit, joita käytetään joko sellaisenaan tai hienonnettuna lisäämällä niihin vettä, maitoa tai muuta sopivaa nestettä.

b) Muut lastenruoat kuin viljapohjaiset valmisruoat.

3. Tämä direktiivi ei koske pikkulapsille tarkoitettuja maitoja.

4. Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- 'imeväisillä' alle 12 kuukauden ikäisiä lapsia,
- 'pikkulapsilla' 1-3 vuoden ikäisiä lapsia,

⁽¹⁾ EYVL N:o L 33, 8.2.1979, s. 1

⁽²⁾ EYVL N:o L 291, 25.11.1993, s. 14

▼ M2

— ”torjunta-ainejäämillä” viljapohjaisissa valmisruoissa ja muissa lastenruoissa olevaa neuvoston direktiivin 91/414/ETY (1) 2 artiklan 1 alakohdassa määritellyn kasvinsuojeluaineen jäämää, mukaan lukien sen aineenvaihdunta-, hajoamis- tai reaktiotuotteet.

▼ B*2 artikla*

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 artiklassa tarkoitettuja valmisruokia pidetään kaupan yhteisössä ainoastaan, jos ne ovat tämän direktiivin säännösten mukaisia.

3 artikla

Viljapohjaiset valmisruokat ja muut lastenruokat on valmistettava aineksesta, joiden soveltuvuus imeväisten ja pikkulasten erityisravinnoksi on varmistettu yleisesti hyväksytyyn tieteellisen tiedon perusteella.

4 artikla

1. Viljapohjaisten valmisruokien on täytettävä liitteessä I vahvistetut koostumusvaatimukset.
2. Liitteessä II kuvailtujen lastenruokien on täytettävä samassa liitteessä annetut koostumusvaatimukset.

5 artikla

Viljapohjaisiin valmisruokiin ja muihin lastenruokiin saadaan valmistusvaiheessa lisätä ainoastaan liitteessä IV lueteltuja ravintoaineita. Jo säädettyjen enimmäismäärien lisäksi tarvittavista enimmäismääristä säädetään tarvittaessa 12 kuukauden kuluessa tämän direktiivin voimaantulosta.

Näiden aineiden puhtausvaatimukset määritellään myöhemmässä vaiheessa.

▼ M2*6 artikla***▼ M3**

1. Viljapohjaiset valmisruokat ja muut lastenruokat eivät saa sisältää mitään ainetta sellaista määrää, että se voisi vaarantaa imeväisten ja pikkulasten terveyden. Muiden kuin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen aineiden enimmäistasoista on säädettävä viipymättä.

▼ M2

2. Viljapohjaiset valmisruokat ja muut lastenruokat eivät saa sisältää yksittäisten torjunta-aineiden jäämiä pitoisuuksina, jotka ylittävät 0,01 mg/kg; paitsi ne aineet, joille erityispitoisuudet vahvistetaan liitteessä VII, jolloin sovelletaan kyseisiä erityispitoisuuksia.

Edellä tarkoitettuja määriä sovelletaan viljapohjaisiin valmisruokiin ja muihin lastenruokiin, jotka on ehdotettu sellaisenaan nautittavaksi tai tehty nautintavalmiiksi valmistajan ohjeiden mukaisesti.

Yleisesti hyväksytyjä standardoituja menetelmiä käytetään analyysimenetelminä torjunta-aineiden jäämien pitoisuuksien määrittämiseksi.

▼ M3

3. a) Liitteessä VIII lueteltuja torjunta-aineita ei saa käyttää viljapohjaisten valmisruokien ja muiden lastenruokien valmistukseen tarkoitetuissa maataloustuotteissa. Valvonnan osalta katsotaan kuitenkin,
  - i) että liitteen VIII taulukossa 1 lueteltuja torjunta-aineita ei ole käytetty, jos niiden jäämät eivät ylitä 0,003 mg/kg:n tasoa. Tätä tasoa pidetään analyysimenetelmien määritysrajana, ja se tarkistetaan säännöllisesti tekniikan edistyessä;

(1) EYVL L 230, 19.8.1991, s. 1.

▼ **M3**

- ii) että liitteen VIII taulukossa 2 lueteltuja torjunta-aineita ei ole käytetty, jos niiden jäämät eivät ylitä 0,003 mg/kg:n tasoa. Tämä taso tarkistetaan säännöllisesti ympäristön saastumista koskevan tietämyksen edistyessä.

Edellä i ja ii alakohdassa tarkoitettuja tasoja sovelletaan nautinta-valmiisiin tai valmistajan ohjeiden mukaan nautintavalmiiksi saatettaviin tuotteisiin.

- b) Jos jokin liitteessä VII luetelluissa torjunta-aineissa vaikuttava tehoaine päätetään olla sisällyttämättä direktiivin 91/414/ETY liitteeseen I, kyseisen direktiivin liitettä VII ja liitettä VIII on muutettava vastaavasti.

▼ **M2**

4. Tarvittaessa vahvistetaan mikrobiologiset vaatimukset.

▼ **B***7 artikla*

1. Näissä tuoteissa on oltava direktiivin 79/112/ETY 3 artiklassa säädettyjen pakollisten merkintöjen lisäksi myös seuraavat pakolliset erityismerkinnät:

- a) Merkintä siitä, mikä on sopiva ikä, josta lähtien valmistetta saa käyttää, ottaen samalla huomioon sen koostumus, rakenne tai muut erityisominaisuudet. Merkinnässä mainittu ikä ei saa olla alle neljä kuukautta missään valmisteessa. Valmisteesiin, joiden käyttöä suositellaan neljän kuukauden iästä alkaen, voidaan kuitenkin merkitä, että ne ovat sopivia kyseisestä iästä alkaen, paitsi jos riippumattomat lääketieteen, ravitsemuksen tai farmasian tai muun äitiys- ja lastenhoitoalan asiantuntijat toisin suosittelevat.
- b) Merkintä siitä, sisältääkö valmiste gluteenia, jos valmistetta suositellaan annettavaksi alle kuuden kuukauden ikäiselle vauvalle.
- c) Saatava energiamäärä kilojouleina ja kilokaloreina ilmaistuna, sekä proteeiinien, hiilihydraattien ja rasvojen määrä 100 grammassa tai 100 millilitrassa kaupan pidettävää valmistetta ja tarvittaessa nautittavaksi ehdotettua annosta kohden numeerisesti ilmaistuna.
- d) Kunkin sellaisen kivennäisaineen ja kunkin sellaisen vitamiinin määrä valmisteessa keskimäärin, joita koskevat pitoisuudet on annettu liitteissä I ja II, ilmoitettuna numeerisesti 100 grammassa tai 100 millilitrassa kaupan pidettävää valmistetta sekä tarvittaessa nautittavaksi ehdotettua annosta kohden.
- e) Tarvittaessa valmistusohjeet sekä maininta kyseisen ohjeen noudattamisen tärkeydestä.

2. Päälyysmerkintöihin voi sisältyä

- a) liitteessä 4 mainittujen ravintoaineiden keskimääräinen määrä silloin, kun kyseinen ilmoitus ei kuulu 1 kohdan d alakohdan säännösten soveltamisalaan, ilmaistuna numeerisesti 100 grammassa tai 100 millilitrassa kaupan pidettävää valmistetta sekä tarvittaessa nautittavaksi ehdotettuna annosta kohden;
- b) numeeristen tietojen lisäksi tiedot liitteeseen V sisältyvistä vitamiineista ja kivennäisaineista, ilmoitettuna prosentteina kyseisessä liitteessä annetuista vertailuarvoista 100 grammassa tai 100 millilitrassa kaupan pidettävää valmistetta sekä tarvittaessa nautittavaksi ehdotettuna annosta kohden, sillä edellytyksellä, että valmisteeseen sisältyvät määrät ovat vähintään 15 prosenttia vertailuarvoista.

8 artikla

Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 30 päivänä syyskuuta 1997. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä. Kyseisiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä on sovellettava niin, että

— tämän direktiivin mukaisten valmisteiden kauppa sallitaan viimeistään 1 päivänä lokakuuta 1997;

▼B

— niiden valmisteiden kauppa, jotka eivät ole tämän direktiivin mukaisia, kielletään 31 päivästä maaliskuuta 1999 alkaen.

Näissä 1 kohdassa tarkoitetuissa jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niitä virallisesti julkaistaessa niihin on liitettävä tällainen viittaus. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

9 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

10 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

LIITE I

IMEVÄISILLE JA PIKKULAPSILLE TARKOITETTUIJEN VILJAPOHJAISTEN VALMISRUOKIEN OLENNAINEN KOOSTUMUS

Ravintoainevaatimukset viittaavat käyttövalmiisiin ja sellaisenaan kaupan pidettäviin tai valmistajan ohjeiden mukaisesti nautintavalmiiksi saatettaviin valmisteisiin.

1. Viljapitoisuus

Viljapohjaiset valmisruoat valmistetaan etupäässä yhdestä tai useammasta jauhetusta viljasta ja/tai tärkkelyspitoisesta juurikastuotteesta.

Valmisteen sisältämän viljan ja/tai tärkkelyspitoisen juurikkaan määrän on oltava vähintään 25 prosenttia lopullisen seoksen kuivapainosta.

2. Proteiinit

- 2.1 Edellä 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii ja iv alakohdissa mainittujen valmisteiden proteiinipitoisuus saa olla enintään 1,3 g/100 kJ (5,5 g/100 kcal).
- 2.2 Edellä 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa mainituissa valmisteissa lisätyn proteiinin määrän on oltava vähintään 0,48 g/100 kJ (2 g/100 kcal).
- 2.3 Edellä 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan iv alakohdassa mainituissa kekseissä, joiden valmistuksessa on käytetty runsasproteiinista elintarviketta ja jotka pidetään kaupan sellaisenaan, lisätyn proteiinin määrän on oltava vähintään 0,36 g/100 kJ (1,5 g/100 kcal).
- 2.4 Lisätyn proteiinin kemiallisen indeksin on oltava vähintään 80 prosenttia vertailuproteiinin indeksistä (kaseiini määriteltynä liitteen III mukaisesti) tai seoksen sisältämän proteiinin proteiini-energiasuhteen on oltava vähintään 70 prosenttia vertailuproteiinin vastaavasta arvosta. Kaikissa tapauksissa aminohappojen lisääminen on sallittu ainoastaan proteiini-seoksen ravintoarvojen parantamiseksi ja ainoastaan siihen tarkoitukseen tarvittavissa suhteissa.

3. Hiilihydraatit

- 3.1 Jos 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan i ja iv alakohdissa tarkoitettuihin valmisteisiin lisätään sakkaroosia, fruktoosia, glukoosia, tärkkelyssiirappia tai hunajaa,
- näiden lisättyjen hiilihydraattien määrä saa olla enintään 1,8 g/100 kJ (7,5 g/100 kcal);
- lisätyn fruktoosin määrä saa olla enintään 0,9 g/100 kJ (3,75 g/100 kcal).
- 3.2 Jos 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa mainittuihin valmisteisiin lisätään sakkaroosia, fruktoosia, glukoosia, tärkkelyssiirappia tai hunajaa,
- näiden lisättyjen hiilihydraattien määrä saa olla enintään 1,2 g/100 kJ (5 g/100 kcal);
- lisätyn fruktoosin määrä saa olla enintään 0,6 g/100 kJ (2,5 g/100 kcal).

4. Rasvat

- 4.1 Edellä 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan i ja iv alakohdissa mainittujen valmisteiden rasvapitoisuus saa olla enintään 0,8 g/100 kJ (3,3 g/100 kcal).
- 4.2 Edellä 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa mainittujen valmisteiden rasvapitoisuus saa olla enintään 1,1 g/100 kJ (4,5 g/100 kcal). Jos rasvapitoisuus on yli 0,8 g/100 kJ (3,3 g/100 kcal):
- a) lauriinihappopitoisuus ei saa ylittää 15:tä prosenttia rasvojen kokonaismäärästä;
- b) myristiinihappopitoisuus ei saa ylittää 15:tä prosenttia rasvojen kokonaismäärästä;
- c) linolihapon määrän (glyserideinä = linoleaatteina) on oltava vähintään 70 mg/100 kJ (300 mg/100 kcal) ja enintään 285 g/100 kJ (1 200 mg/100 kcal).

▼B**5. Kivennäisaineet**5.1. *Natrium*

- natriumsuoloja saa lisätä viljapohjaisiin valmisruokiin ainoastaan teknisistä syistä;
- viljapohjaisten valmisruokien natriumpitoisuus saa olla enintään 25 mg/100 kJ (100 mg/100 kcal).

5.2. *Kalsium*

- 5.2.1 Edellä 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa mainittujen valmisteiden kalsiumpitoisuuden on oltava vähintään 20 mg/100 kJ (80 mg/100 kcal).
- 5.2.2 Edellä 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan iv alakohdassa mainittujen, maitoa lisäämällä valmistettävien (maitokeksit) ja sellaisenaan kaupan pidettävien valmisteiden kalsiumpitoisuuden on oltava vähintään 12 mg/100 kJ (50 mg/100 kcal).

6. Vitamiinit

- 6.1 Viljapohjaisten valmisruokien tiamiinipitoisuuden on oltava vähintään 25 µg/100 kJ (100 µg/100 kcal).
- 6.2 Edellä 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa mainittujen valmisteiden osalta sallitut pitoisuudet ovat:

	100 kJ:a kohden		100 kcal:a kohden	
	Vähintään	Enintään	Vähintään	Enintään
A-vitamiini (µg RE) ⁽¹⁾	14	43	60	180
D-vitamiini (µg) ⁽²⁾	0,25	0,75	1	3

⁽¹⁾ RE = kaikki trans-retinoliekvivalentit.

⁽²⁾ Kolekalsiferolina, josta 10 µg = 400 IU:ta D-vitamiinia.

Näitä pitoisuuksia sovelletaan myös silloin, kun A- ja D-vitamiinia lisätään muihin viljapohjaisiin valmisruokiin.

▼B*LIITE II***IMEVÄISILLE JA PIKKULAPSILLE TARKOITETTujen LASTEN-
RUOKIEN OLENNAINEN KOOSTUMUS**

Ravintoainevaatimukset viittaavat käyttövalmiisiin ja sellaisenaan kaupan pidettäviin tai valmistajan ohjeiden mukaisesti nautintavalmiiksi saatettaviin valmisteisiin.

1. Proteiinit

- 1.1 Jos ainoat valmisteen nimessä mainitut ainesosat ovat liha, siipikarja, kala, sisäelimet tai jokin muu perinteinen proteiininlähde,
- kyseisen lihan, siipikarjan, kalan, sisäelimien tai muun perinteisen proteiininlähteen kokonaisuuden on oltava vähintään 40 prosenttia koko valmisteen painosta;
  - kyseisen lihan, siipikarjan, kalan, sisäelimien tai muun perinteisen proteiininlähteen osuuden on oltava vähintään 25 prosenttia valmisteessa nimettyjen proteiininlähteiden yhteenlasketusta kokonaispainosta;
  - nimetyistä lähteistä peräisin olevan proteiinin kokonaismäärän on oltava vähintään 1,7 g/100 kJ (7 g/100 kcal).
- 1.2 Jos valmisteen nimessä mainitaan ensimmäisenä liha, siipikarja, kala, sisäelimet tai jokin muu perinteinen proteiininlähde joko yksinään tai yhdessä, sekä riippumatta siitä, onko valmisteen tarjontamuoto ateria:
- kyseisen lihan, siipikarjan, kalan, sisäelimien tai muun perinteisen proteiininlähteen kokonaisuuden on oltava vähintään 10 prosenttia koko valmisteen painosta;
  - kyseisen lihan, siipikarjan, kalan, sisäelimien tai muun perinteisen proteiininlähteen osuuden on oltava vähintään 25 prosenttia valmisteessa nimettyjen proteiininlähteiden yhteenlasketusta kokonaispainosta;
  - nimetyistä lähteistä peräisin olevan proteiinin kokonaismäärän on oltava vähintään 1 g/100 kJ (4 g/100 kcal).
- 1.3 Jos valmisteen nimessä mainitaan liha, siipikarja, kala, sisäelimet tai muu perinteinen valkuaisaineen lähde joko yksinään tai yhdessä muttei ensimmäisenä sekä riippumatta siitä, onko valmisteen tarjontamuoto ateria:
- kyseisen lihan, siipikarjan, kalan, sisäelimien tai muun perinteisen proteiininlähteen kokonaisuuden on oltava vähintään 8 prosenttia koko valmisteen painosta;
  - kyseisen lihan, siipikarjan, kalan, sisäelimien tai muun perinteisen proteiininlähteen osuuden on oltava vähintään 25 prosenttia valmisteessa nimettyjen proteiininlähteiden yhteenlasketusta kokonaispainosta;
  - nimetyistä lähteistä peräisin olevan proteiinin kokonaismäärän on oltava vähintään 0,5 g/100 kJ (2,2 g/100 kcal);
  - kaikista lähteistä peräisin olevan proteiinin yhteenlasketun kokonaismäärän on oltava vähintään 0,7 g/100 kJ (3 g/100 kcal).

▼M1

- 1.3.a Jos muun kuin makean valmisteen nimessä mainitaan juusto yhdessä muiden ainesosien kanssa sekä riippumatta siitä, onko valmisteen tarjontamuoto ateria:
- maitovalmisteista peräisin olevan proteiinin määrän on oltava vähintään 0,5 g/100 kJ (2,2 g/100 kcal),
  - kaikista lähteistä peräisin olevan proteiinin kokonaismäärän on oltava valmisteessa vähintään 0,7 g/100 kJ (3 g/100 kcal).

▼B

- 1.4 Jos valmiste on päällysmarkintöjen mukaan ateria, mutta siinä ei mainita lihaa, siipikarjaa, kalaa, sisäelimiä tai muuta perinteistä proteiininlähdetä, kaikista lähteistä peräisin olevien valmisteeseen sisältyvien proteiinien kokonaismäärän on oltava vähintään 0,7 g/100 kJ (3 g/100 kcal).

▼M1

- 1.4.a Kastikkeisiin, jotka tarjotaan aterian lisäkkeenä, ei sovelleta 1.1-1.4 kohdan vaatimuksia.
- 1.4.b Makeissa ruoissa, joiden nimessä mainitaan maitovalmisteet ensimmäisenä tai ainoana aineosana, on oltava vähintään 2,2 g maitovalmisteista peräisin olevaa proteiinia 100 kilokaloria kohti. Kaikki muut makeat ruoat vapautetaan 1.1-1.4 kohdan vaatimuksista.

▼B

- 1.5 Aminohappojen lisääminen on sallittu ainoastaan valmisteessa olevan proteiinin ravintoarvon parantamiseksi ja ainoastaan siihen tarkoitukseen tarvittavissa suhteissa.

2. **Hiilihydraatit**

Hedelmä- ja vihannesmehuissa ja nektareissa, yksinomaan hedelmistä valmistetuissa ruoissa sekä jälkiruoissa tai vanukkaissa olevan hiilihydraatin kokonaismäärä ei saa ylittää seuraavia arvoja:

- 10 g/100 ml vihannesmehuissa ja niihin perustuvissa juomissa
- 15 g/100 ml hedelmämehuissa ja nektareissa sekä niistä peräisin olevissa juomissa
- 20 g/100 g yksinomaan hedelmistä valmistetuissa ruoissa
- 25 g/100 g jälkiruoissa ja vanukkaissa
- 5 g/100 g muissa juomissa, joita ei valmisteta maidosta.

3. **Rasva**

- 3.1 Tämän liitteen 1 kohdan 1.1 alakohdassa tarkoitetut valmisteet: Jos valmisteen ainoat valmistusaineet ovat liha tai juusto tai ne on mainittu valmisteen nimessä ensimmäisenä kaikista lähteistä peräisin olevien rasvojen kokonaismäärä valmisteessa ei saa olla yli 1,4 g/100 kJ (6 g/100 kcal).
- 3.2 Muut tuotteet: kaikista lähteistä peräisin olevien rasvojen kokonaismäärä valmisteessa ei saa olla yli 1,1 g/100 kJ (4,5 g/100 kcal).

4. **Natrium**

- 4.1 Lopulliseen valmisteeseen sisältyvän natriumin määrä ei saa olla yli 48 mg/100 kJ (200 mg/100 kcal) eikä yli 200 mg 100:aa grammaa valmistetta kohden. Jos kuitenkin ainoa valmisteen nimessä mainittu valmistusaine on juusto, valmisteen lopullinen natriumisisältö saa olla enintään 70 mg/100 kJ (300 mg/100 kcal).
- 4.2 Natriumsuoloja ei saa lisätä hedelmäpohjaisiin valmisteisiin eikä jälkiruokiin tai vanukkaisiin, paitsi teknisistä syistä.

5. **Vitamiinit**

C-vitamiini

Hedelmämeहुissa, nektarissa tai vihannesmeहुissa olevan C-vitamiinin määrän valmiissa valmisteessa on oltava vähintään 6 mg/100 kJ (25 mg/100 kcal) tai vähintään 25 mg 100:aa grammaa valmistetta kohden.

A-vitamiini

Vihannesmeहुissa olevan A-vitamiinin määrän valmisteessa on oltava vähintään 25 µg RE/100 kJ (100 µg RE/100 kcal) ⁽¹⁾.

A-vitamiinia ei saa lisätä muihin lastenruokiin.

D-vitamiini

Lastenruokiin ei saa lisätä D-vitamiinia.

⁽¹⁾ RE = kaikki trans-retinoliekvivalentit.

▼B

LIITE III

KASEIININ AMINOHAPPOKOOSTUMUS

	<i>(g/100 g proteiinia)</i>
Arginiini	3,7
Kystiini	0,3
Histidiini	2,9
Isoleusiini	5,4
Leusiini	9,5
Lysiini	8,1
Metioniini	2,8
Fenyylialaniini	5,2
Treoniini	4,7
Tryptofaani	1,6
Tyrosiini	5,8
Valiini	6,7

▼B

LIITE IV

RAVINTOAINEET

1. Vitamiinit

A-vitamiini

Retinoli
 Retinyyliasetaatti
 Retinyylipalminaatti
 Beetakaroteeni

D-vitamiini

D2-vitamiini (= ergokalsiferoli)
 D3-vitamiini (= kolekalsiferoli)

B1-vitamiini

Tiamiinihydrokloridi
 Tiamiinimononitraatti

B2-vitamiini

Riboflaviini
 Riboflaviini-5-fosfaatti, natrium

Niasiini

Nikotiiniamidi
 Nikotiinihappo

B6-vitamiini

Pyrioksiinihydrokloridi
 Pyridoksiini-5-fosfaatti
 Pyridoksiinipalmitaatti

Pantoteenihappo

D-pantotenaatti, kalsium
 D-pantotenaatti, natrium
 Dekspantenoli

Folaatti

Foolihappo

B12-vitamiini

Syankobalamiini
 Hydroksokobalamiini

Biotiini

D-biotiini

C-vitamiini

L-askorbiinihappo
 Natrium-L-askorbaatti
 Kalsium-L-askorbaatti
 6-palmityyli-L-askorbiinihappo (askorbylipalmitaatti)
 Kaliumaskorbaatti

K-vitamiini

Fyllokinoni (Fytomenadioni)

E-vitamiini

D-alfa-tokoferoli
 DL-alfa-tokoferoli
 D-alfa-tokoferoliasetaatti

▼B

DL-alfa-tokoferoliasetaatti

2. Aminohapot

L-arginiini	}	sekä näiden hydrokloridit
L-kystiini		
L-histiidiini		
L-isoleusiini		
L-leusiini		
L-lysiini		
L-kysteiini		
L-metioniini		
L-fenyylialaniini		
L-treoniini		
L-tryptofaani		

L-tyrosiini
L-valiini

3. Muut

Koliini
Koliinikloridi
Koliimisitraatti
Koliinibitartraatti
Inositoli
L-karnitiini
L-karnitiinihydrokloridi

4. Kivennäis- ja hivenainesuolat*Kalkki*

Kalsiumkarbonaatti
Kalsiumkloridi
Sitruunahapon kalsiumsuolat
Kalsiumglukonaatti
Kalsiumglyserofosfaatti
Kalsiumlaktaatti
Kalsiumoksidi
Kalsiumhydroksidi
Ortofosforihapon kalsiumsuolat

Magnesium

Magnesiumkarbonaatti
Magnesiumkloridi
Sitruunahapon magneesisuolat
Magnesiumglukonaatti
Magnesiumoksidi
Magnesiumhydroksidi
Ortofosforihapon magnesiumsuolat
Magnesiumsulfaatti
Magnesiumlaktaatti
Magnesiumglyserofosfaatti

Kalium

Kaliumkloridi
Sitruunahapon kaliumsuolat
Kaliumglukonaatti
Kaliumlaktaatti
Kaliumglyserofosfaatti

Rauta

Ferrositraatti
Ferriammoniumsitraatti
Ferroglukonaatti
Ferrolaktaatti
Ferosulfaatti
Ferrofumaraatti
Ferrofosfaatti (ferripyrofosfaatti)
Alkuainemuotoinen rauta (karbonyyli + elektrolyytti + vetypelkistys)
Ferrisakkaraatti
Natriumferridifosfaatti
Ferrokarbonaatti

▼B*Kupari*

Kupari-lysiinikompleksi
Kuparikarbonaatti
Kuparisitraatti
Kupari-glukonaatti
Kuparisulfaatti

Sinkki

Sinkkiasetaatti
Sinkkikloridi
Sinkkisitraatti
Sinkkilaktaatti
Sinkkisulfaatti
Sinkkioksidi
Sinkki-glukonaatti

Mangaani

Mangaanikarbonaatti
Mangaanikloridi
Mangaanisitraatti
Mangaani-glukonaatti
Mangaanisulfaatti
Mangaani-glyserofosfaatti

Jodi

Natriumjodidi
Kaliumjodidi
Kaliumjodaatti
Natriumjodaatti

▼B

LIITE V

IMEVÄISILLE JA PIKKULAPSILLE TARKOITETTUIJEN ELINTARVIKKEIDEN RAVINTOARVOMERKINTÖJEN VERTAILUARVOT

Ravintoaine	Vertailuarvo merkinnöissä
A-vitamiini	(µg) 400
D-vitamiini	(µg) 10
C-vitamiini	(mg) 25
Tiamiini	(mg) 0,5
Riboflaviini	(mg) 0,8
Niasiiniekvivalentit	(mg) 9
B6-vitamiini	(mg) 0,7
Folaatti	(µg) 100
B12-vitamiini	(µg) 0,7
Kalsium	(mg) 400
Rauta	(mg) 6
Sinkki	(mg) 4
Jodi	(µg) 70
Seleen	(µg) 10
Kupari	(mg) 0,4

▼M1

LIITE VI

Mahdollisesti lisättävien vitamiinien, kivennäis- ja hivenaineiden enimmäismäärät imeväisille ja pikkulapsille tarkoitetuissa viljapohjaisissa valmisruoissa ja muissa lastenruoissa

Ravintoainevaatimukset viittaavat käyttövalmiisiin valmisteisiin, joita pidetään kaupan sellaisina tai jotka saatetaan nautintavalmiiksi ohjeiden mukaisesti, lukuun ottamatta kaliumia ja kalsiumia, joiden osalta vaatimukset viittaavat myytäviin valmisteisiin.

Ravintoaine	Enimmäismäärä/100 kcal
A-vitamiini (µg RE)	180 ⁽¹⁾
E-vitamiini (mg a-TE)	3
C-vitamiini (mg)	12,5/25 ⁽²⁾ /125 ⁽³⁾
Tiamiini (mg)	0,25/0,5 ⁽⁴⁾
Riboflaviini (mg)	0,4
Niasiini (mg NE)	4,5
B6-vitamiini (mg)	0,35
Foolihappo (µg)	50
B12-vitamiini (µg)	0,35
Pantoteenihappo (mg)	1,5
Biotiini (µg)	10
Kalium (mg)	160
Kalsium (mg)	80/180 ⁽⁵⁾ /100 ⁽⁶⁾
Magnesium (mg)	40
Rauta (mg)	3
Sinkki (mg)	2
Kupari (µg)	40
Jodi (µg)	35
Mangaani (mg)	0,6

⁽¹⁾ Liitteiden I ja II säännösten mukaisesti.

⁽²⁾ Enimmäismäärää sovelletaan tuotteisiin, joihin on lisätty rautaa.

⁽³⁾ Enimmäismäärää sovelletaan hedelmäpohjaisiin ruokiin, hedelmätäysmehuihin, nektareihin ja vihannesmehuihin.

⁽⁴⁾ Enimmäismäärää sovelletaan viljapohjaisiin valmisruokiin.

⁽⁵⁾ Enimmäismäärää sovelletaan 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan i ja ii alakohdassa mainittuihin tuotteisiin.

⁽⁶⁾ Enimmäismäärää sovelletaan 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan iv alakohdassa mainittuihin tuotteisiin.

▼ **M3***LIITE VII***Torjunta-aineiden tai niiden aineenvaihduntatuotteiden erityiset enimmäisjäämätasot imeväisille ja pikkulapsille tarkoitetuissa viljapohjaisissa valmisruoissa ja muissa lastenruoissa**

Aineen kemiallinen nimi	Enimmäisjäämätaso [mg/kg]
Kadusafossi	0,006
Demetoni-S-metyyli / demetoni-S-metyylisulfoni / oksidemetonimetyyli (erikseen tai yhteensä, laskettuina demetoni-S-metyyliksi)	0,006
Etoprofossi	0,008
Fiproniili (fiproniili ja fiproniili-desulfinyyli yhteensä laskettuina fiproniiliksi)	0,004
Propinebi / propyleenitiourea (propinebi ja propyleenitiourea yhteensä)	0,006

▼ **M3***LIITE VIII*

Torjunta-aineet, joita ei saa käyttää imeväisille ja pikkulapsille tarkoitettujen viljapohjaisten valmisruokien ja muiden lastenruokien valmistukseen tarkoitetussa maataloustuotannossa.

Taulukko 1

Aineen kemiallinen nimi (jäämän määrite)
Disulfotoni (disulfotoni, disulfotonin sulfoksidi ja disulfotonin sulfoni yhteensä laskettuina disulfotoniksi)
Fensulfotioni (fensulfotioni, sen happianalogi ja näiden sulfonit yhteensä laskettuina fensulfotoniksi)
Fentina laskettuna trifenyylitinan kationiksi
Haloksifoppi (haloksifoppi, sen suolat ja esterit yhteensä, konjugaatit mukaan luettuina, laskettuina haloksifopiksi)
Heptakloori ja trans-heptaklooriepoksidi laskettuina heptaklooriksi
Heksaklooribentseeni
Nitrofeeni
Ometoaatti
Terbufossi (terbufossi, sen sulfoksidi ja sulfoni yhteensä laskettuina terbufosiksi)

Taulukko 2

Aineen kemiallinen nimi
Aladiiri ja dieldriini laskettuina dieldriiniksi
Endriini